

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat**
 - **Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Dit verzameldecreet creëert een decretale rechtsgrond voor informatie-uitwisseling in het kader van *EU ETS 2* tussen de bevoegde autoriteit en de FOD Financiën.

Via dit verzameldecreet worden voorts aanpassingen doorgevoerd aan:

- Het Energiedecreet van 8 mei 2009;
- het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator;
- het decreet van 26 april 2024 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de overdracht van taken van de energieregulator aan het VEKA in functie van de hervorming tot één overkoepelende Vlaamse nutsregulator.

Zo worden een aantal bepalingen gewijzigd die betrekking hebben op meldingsplichten voor de handhaving van de energieaudits en energieplannen van ondernemingen. Er wordt een meldingsplicht ingevoerd met betrekking tot de locaties waar stookolie en propaan worden geleverd zodat de Vlaamse overheid een zicht krijgt waar dergelijke vervuilende tanks en ketels zijn geplaatst.

Wat het netbeheer betreft wordt voorzien dat het expliciet mandaat dat een afnemer kan geven aan de dienstverlener van flexibiliteit of aan de aggregator, met wie de afnemer een contract heeft gesloten, om toegang te krijgen tot de nodige gegevens die de dienstverlener of aggregator nodig heeft om zijn activiteit als vermeld in artikel 4.1.17/1, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, uit te oefenen, wordt opgeheven. Het geven van een expliciete toestemming is immers veel strenger dan bij de leveringsmarkt en maakt de dataprocessen bij de databeheerder ook complexer. De toestemming kan immers op een meer pragmatische manier bekomen worden bv. via het contract dat een dienstverlener van flexibiliteit of aggregator afsluit met een afnemer.

Er wordt voorgesteld om de Vlaamse Nutsregulator een termijn op de te leggen van negentig dagen waarbinnen ze een beslissing moeten nemen tot goedkeuring, tot verzoek om herziening, of tot weigering van de goedkeuring over alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, opgesteld in uitvoering van de toepasselijke technische reglementen. Door in het decreet een concrete termijn in te voegen wordt meer rechtszekerheid geboden en het laat een snellere reactie toe op marktontwikkelingen of wijzigende regelgeving.

Wat de energieprestaties van gebouwen betreffen wordt de indieningstermijn voor de EPB-aangifte conform het regeerakkoord, verlengd van vijf naar zes jaar. Ter omzetting van de nieuwe EPB-richtlijn wordt de rechtsgrond voor gebouwautomatisering en controlesystemen aangepast. Voorts wordt het toepassingsgebied van de renovatieverplichting verduidelijkt.

Wat gebouwlabeling op patrimoniumniveau betreft wordt een wijziging doorgevoerd omdat het soms wenselijk is het label op te leggen voor een groep van gebouwen samen, om de mogelijkheid te bieden om te voldoen aan het minimumlabel op patrimoniumniveau i.p.v. op gebouwniveau. Dit laat organisaties met een groot patrimonium ook toe om een optimale vastgoedstrategie uit te werken. Dit is geen versoepeling, maar eerder een optimalisatie van hoe de labeleis kan gehaald worden. Naar analogie met de algemene labelplicht voor niet-residentiële gebouwen wordt het label op patrimoniumniveau ook doorgetrokken naar de renovatieplicht, waar eveneens een minimaal label moet aangetoond worden. Dit zal dan ook op het niveau van het patrimonium kunnen en niet meer alleen voor het individuele gebouw.

Ook worden de administratieve sancties die aan energiedeskundigen kunnen worden opgelegd aangepast.

Aangezien het in bepaalde uitzonderlijke gevallen niet aangewezen is om het energieprestatiecertificaat te laten aanpassen door de energiedeskundige, bijvoorbeeld in het geval het energieprestatiecertificaat reeds vervangen is door een energieprestatiecertificaat dat opgesteld werd door een andere energiedeskundige of in het geval de erkenning van de energiedeskundige is geschorst wegens kennelijke onbekwaamheid, niet altijd meer verplicht is om na het vaststellen van fouten een aangepast energieprestatiecertificaat te bezorgen aan de eigenaar. In deze gevallen zou het VEKA louter overgaan tot het intrekken van het energieprestatiecertificaat zonder verplichting om het energieprestatiecertificaat aan te passen. Er wordt ook bepaald dat het VEKA, na controle, het aangepaste energieprestatiecertificaat aan de eigenaar kan bezorgen. Momenteel kan enkel de energiedeskundige dit doen maar dit geeft problemen wanneer de woning intussen verkocht werd en de energiedeskundige niet kan achterhalen wie de eigenaar is.

Er worden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd aan de opendata verplichting voor openbare besturen waarbij de gegevens waarover in kader van deze verplichting moet worden gerapporteerd, zoveel als mogelijk worden beperkt tot hetgeen vereist is in kader van de Energie-efficiëntierichtlijn.

Tot slot worden ook de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- in het licht van de recent goedgekeurde CEN-EN 16325 standaard wordt de overdracht en het beheer van databanken van de Vlaamse Nutsregulator aan het VEKA herbekeken;
- het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 worden aangepast naar aanleiding van de geplande inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek in april 2026;
- artikel 9.14 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt gewijzigd zodat in een decretale rechtsgrond wordt voorzien opdat de Energiehuizen voor de uitvoering van hun taken toegang hebben tot de gegevens uit de backoffice van het uniek loket van de *Mijn VerbouwPremie*;
- een aantal verwijzingsfouten worden rechtgezet.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie en Klimaat

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2025/210 werd op 17 juni 2025 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 6 juni 2025 verkregen.

Het akkoord van de minister van begroting werd op 17 juli 2025 verkregen.

De bepalingen uit hoofdstuk 2 van dit decreet aangaande *Informatie-uitwisseling in het kader van EU ETS 2* werden reeds eerder opgenomen in een ontwerpdecreet dat op 14 februari 2025 een eerste keer door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd¹. Het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord dat op respectievelijk 19 december 2024 en 3 februari 2025 voor dat ontwerpdecreet werd verstrekt, blijft onverkort van toepassing op de voormelde bepalingen aangaande informatie-uitwisseling die in een versneld traject worden opgenomen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 18 juli 2025 haar eerste principiële goedkeuring² aan het voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat', en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het voornoemd voorontwerp het advies van de Vlaamse Nutsregulator (VNR), de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC), en van de SERV en de Minaraad in te winnen, alsook om het voornoemd voorontwerp in het kader van de richtlijn 2015/1535/EU bij de Europese Commissie aan te melden.

D. TWEEDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 24 oktober 2025 haar tweede principiële goedkeuring³ aan het voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat', en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het voornoemd voorontwerp het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen.

2. **BESPREKING ADVIES NR. 48.405/1 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE**

Op 3 november 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat'. Het advies is gegeven op 8 december 2025, en gaat als bijlage 3.

De Raad van State maakte in diens advies de volgende opmerkingen:

¹ VR 2025 1402 DOC.0065/2QUATER

² VR 2025 1807 DOC.0612/1QUATER

³ VR 2025 2410 DOC.0950/1BIS

- De Raad merkt op dat artikelen 3 en 4 van het voorontwerp voorzien in een rechtsgrond tot informatie-uitwisseling van gegevens in het kader van ETS2. De Raad stelt vast dat quasi-identieke bepalingen ook worden ingevoerd bij de artikelen 5 en 13 van het voorontwerp van decreet “tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het invoeren van een emissiehandelssysteem voor de gebouwensector, de wegvervoerssector en de aanvullende sectoren”, dat het voorwerp uitmaakt van adviesaanvraag 78.482/1. Het voorliggende voorontwerp doet niet uitschijnen dat de erin opgenomen overlappende ontwerpbepalingen weer zullen worden opgeheven eens het decreet tot wijziging van het DABM in werking zal treden. Aldus bestaat volgens de Raad het risico dat dezelfde regeling twee keer zal voorkomen. Om die situatie te vermijden, dienen beide voorontwerpen van decreet op elkaar te worden afgestemd.

Hiervan wordt akte genomen. De bepalingen uit het thans voorliggende voorontwerp vormen een tijdelijke oplossing om gegevensuitwisseling met de FOD Financiën mogelijk te maken. Eens het ontwerpdecreet dat de ETS2-richtlijn omzet door het Vlaams Parlement wordt aangenomen zal dat decreet ook de nodige opheffingsbepalingen bevatten ten einde het voorliggende artikel 3 en 4 terug op te heffen. Op die wijze is er van overlap geen sprake.

- De Raad merkt op dat de definitie van het begrip “brandstof” in artikel 3, 1°, van het voorontwerp - “elk energieproduct als vermeld in artikel 415, § 1, van de Programmawet van 27 december 2004” - geen uitzondering maakt voor elektriciteit. Dat lijkt volgens de Raad een vergissing te zijn, die moet worden rechtgezet

Hieraan wordt gevolg gegeven.

- Artikel 4, derde lid, van het voorontwerp duidt “de bevoegde autoriteit” aan als verwerkingsverantwoordelijke en als entiteit die een beroep kan doen op de FOD Financiën. Met de bevoegde autoriteit wordt het VEKA bedoeld. In artikel 8.1.2, 1° van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: het DABM) wordt de term ‘bevoegde autoriteit’ gedefinieerd als het VEKA. Verder wordt in artikel 8.1.2, 18°/1 van het DABM het VEKA gedefinieerd als het agentschap, vermeld in titel II van het Energiebesluit van 19 november 2010. Aangezien de definitie van “bevoegde autoriteit” in het DABM enkel geldt voor dat decreet, en de ontworpen bepaling niet in het DABM wordt ingevoegd, verdient het volgens de Raad aanbeveling het begrip bevoegde autoriteit ook in artikel 3 van het voorontwerp nader te definiëren.

Hieraan wordt gevolg gegeven. Er zal in artikel 3 van het voorontwerp van decreet nog verder verduidelijkt worden dat voor de term ‘bevoegde autoriteit’ deze definities van toepassing zijn.

- De Raad merkt op dat in artikel 1.1.3, 94°/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 het woord “leersteuncentrums” wordt toegevoegd na de zinsnede “centra voor leerlingenbegeleiding”. De Raad meent dat het naast elkaar gebruiken van ‘centra’ en ‘centrums’ taalkundig weinig coherent is en bovendien blijkt uit het decreet van 5 mei 2023 ‘over leersteun’ dat in de toepasselijke onderwijsregelgeving “leersteuncentra” wordt gebruikt als meervoud voor “leersteuncentrum”. De Raad beveelt aan om het begrip “leersteuncentra” te gebruiken in plaats van “leersteuncentrums”.

Hieraan wordt gevolg gegeven.

- De Raad stelde de vraag of de in het ontworpen artikel 4.2.1, § 2/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorziene termijn van negentig dagen begint te lopen vanaf de dag na ontvangst van de aanvraag.

Hier dient te worden bevestigd dat de termijn start de dag volgende op de dag waarop de Vlaamse Nutsregulator de (aan)vraag heeft ontvangen. Dit kan zodoende in dezelfde zin als het ontworpen artikel 4.3.1, §2, vierde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden aangepast. De Raad stemde met die zienswijze in.

- De Raad stelt voorts dat zij ervan uit gaat dat de ontworpen termijnen, waarop in het voorontwerp geen sanctie staan, effectief bedoeld zijn als termijnen van orde. Het tegendeel zou er immers toe kunnen leiden dat er volgens de Raad onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de (exclusieve) bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator onder de elektriciteits- en gasrichtlijnen.

Het betreffen, aangezien er bij het overtreden van de termijn inderdaad geen sanctie op staat, in casu termijnen van orde. Dit niettegenstaande dient het standpunt van de Raad met betrekking tot de exclusiviteit van de bevoegdheden ietwat worden genuanceerd. Hierbij dient de memorie van toelichting bij het decreet van 27 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake energie vooreerst in herinnering te worden gebracht:

De decreetgever kan immers nog steeds procedurele voorwaarden en garanties opleggen die de regulator bij het opstellen van tariefmethodologie en tarieven dient te respecteren. In dit kader dient te worden opgemerkt dat de door de decreetgever vastgestelde regeling een defaultprocedure is die enkel van toepassing is wanneer er geen overeenstemming over de te volgen procedure is bereikt. Tot slot kan erop worden gewezen dat al de in die procedures voor de VREG opgenomen en te respecteren termijnen ordeterminen zijn.⁴

In richtlijn (EU) 2019/944 en richtlijn (EU) 2024/1788 (voorheen ook in richtlijn 2009/72/EG en richtlijn 2009/73/EG) is opgenomen dat de lidstaten ervoor zorgen dat de regulerende instanties de bevoegdheden krijgen die hen in staat stellen de hun toevertrouwde taken op een “efficiënte en snelle wijze uit te voeren”. Er dient hierbij te worden opgemerkt dat wat in artikel 59, lid 3 van richtlijn (EU) 2019/944 en artikel 78, lid 4 van de richtlijn (EU) 2024/1788 onder “efficiënte en snelle wijze” wordt verstaan, niet nader wordt ingevuld, en in het kader van subsidiariteit dus in grote mate aan de appreciatie van de lidstaten wordt overgelaten. Deze bepalingen vloeien immers ook voort uit een bezorgdheid voor rechtszekerheid en een snelle rechtsgang voor de rechtsonderhorigen. In een marktomgeving zoals de elektriciteits- en aardgasmarkt is voor marktdeelnemers juridische onzekerheid immers geheel onwenselijk en is het nodig dat de regulator op snelle wijze tot beslissingen komt zonder dat de markt als het ware ‘in limbo’ blijft. Het komt dus in deze weldegelijk aan de decreetgever toe om te legifereren en desnoods zelfs om bindende termijnen op te leggen waarbinnen de regulator een “snelle en efficiënte” beslissing moet nemen.

- Wat de actualisering van de vermelde NACE-codes uit artikel 7.1.10 en artikel 7.1.11 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 betreft, stelt de Raad van State dat moet worden nagegaan of ten gevolge van de actualisering van de NACE-BEL codes, bepaalde activiteiten ten onrechte worden uitgesloten van of opgenomen in het toepassingsgebied van de vermindering “Ev” en om de tekst van het voorontwerp desgevallend aan te passen. Meer bepaald stelde de Raad de volgende effecten vast:
 - code 33.190 (reparatie van andere apparatuur) werd deels vervangen door code 91.300 (instandhouding, restauratie en andere ondersteunende activiteiten voor cultureel erfgoed).
 - activiteiten onder code 52.100 (opslag in koelpakhuizen en overige opslag) werden deels heropgenomen in codes 35.240 (opslag van gas als onderdeel van

⁴ Parl. St. Vlaams Parlement (2014-2015), St. 461/1, 20.

netwerkleveringsdiensten) en 63.100 (computerinfrastructuur, gegevensverwerking, hosting en aanverwante activiteiten).⁵

In het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden de hoofdactiviteiten die thans tot de “NACE BEL 2025” codes 35.240, 63.100 en 91.300 en voordien onder de in het Energiedecreet van 8 mei 2009 vermelde codes 33 of 52.100 vielen, echter door de actualisering niet langer uitdrukkelijk vermeld in het kader van de vermindering “Ev”, waardoor bedrijfsvestigingen waarvan de hoofdactiviteit in de geactualiseerde versie behoort tot die codes, volgens de Raad niet langer onderworpen zullen zijn aan die vermindering.

Het doel van de aanpassing is te aligneren op de nieuwe NACE-BEL-2025 codes. Als hierdoor een aantal activiteiten die voorheen wel onder de vermindering Ev vielen worden uitgesloten dan is dat niet de bedoeling. Het is hierbij immers niet de bedoeling om fundamenteel inhoudelijke wijzigingen door te voeren. Het is echter evenmin de bedoeling om het toepassingsgebied te verruimen door andere codes toe te voegen waarvan de inhoud vandaag niet van de vermindering gebruik kan maken.

De door de Raad van State gesuggereerde controle werd door de Vlaamse Nutsregulator uitgevoerd:

- De bedrijven met hoofdactiviteit NACE-BEL 2008 RSZ-code 33.190 (reparatie van andere apparatuur) hadden onder deze code tot nu toe recht op quotumverminderingen. Deze code splitst zich sinds 2025 op in twee NACE-BEL 2025 RSZ-codes: 33.190 (preferentieel) en 91.300 (niet-preferentieel).
- De bedrijven met activiteiten met NACE-code 2008 **33.190** (reparatie van andere apparatuur) werden op 1 januari 2025 automatisch omgezet naar NACE-code 2025 **33.190** (omdat dit als de preferentiële code werd aangemerkt door het KBO). Enkel indien ze hiermee niet akkoord zijn en kunnen aantonen dat de hoofdactiviteit van hun onderneming niet past onder deze code, kunnen ze een aanpassing naar de (niet-preferentiële code) **91.300** (Instandhouding, restauratie en andere ondersteunende activiteiten voor cultureel erfgoed) aanvragen. Dit moet dan gecontroleerd en goedgekeurd worden door de KBO. Als ze overstappen naar die niet-preferentiële code zullen ze het recht op de vrijstelling verliezen, want code 91.300 geeft geen recht op een vrijstelling (nu niet en ook niet met de voorgestelde decreetswijziging).
- Hetzelfde geldt voor bedrijven met activiteiten met NACE-code 2008 **52.100** (Opslag in koelpakhuizen en overige opslag). Zij werden op 1 januari 2025 automatisch omgezet naar NACE-code 2025 52.100 (opslag). Enkel als ze er expliciet voor opteren, kunnen ze worden omgezet naar de niet-preferentiële NACE-code 2025 **35.240** (Opslag van gas als onderdeel van netwerkleverdiensten) of **63.100** (Computerinfrastructuur, gegevensverwerking, hosting en aanverwante activiteiten) en zouden ze het recht op de vrijstelling verliezen.

De Vlaamse Nutsregulator heeft de lijst met bedrijven die tot nu toe een vrijstelling kregen nagekeken. Die bedrijven zijn allemaal automatisch gewijzigd naar de preferentiële codes, waardoor ze hun vrijstelling bewaren na de voorgestelde aanpassing van het decreet.

Hieruit blijkt dat er door de aanpassing van NACE-BEL 2008 naar NACE-BEL 2025 geen bedrijven ten onrechte worden uitgesloten van of opgenomen in het toepassingsgebied van de vermindering “Ev”. Er zijn dus geen wijzigingen nodig aan de voorgestelde decreetswijziging.

- Het door het ontwerp ingevoegde artikel 7.7.3, §5/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 laat het VEKA toe persoonsgegevens op te vragen en verder te verwerken voor de uitvoering van zijn taken in het kader van de monitoring, opvolging en handhaving van de

⁵ Dat blijkt volgens de Raad uit de concordantietabel beschikbaar op <https://statbel.fgov.be/nl/over-statbel/methodologie/classificaties/nace-bel-2025>.

PV-verplichtingen die voortvloeien uit artikel 7.7.3, § 1, van dat decreet. De aldus opgevraagde gegevens zouden worden opgenomen in de centrale databank ingesteld door artikel 12.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Uit artikel 12.5.1, § 4, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vloeit volgens de Raad echter voort dat de bewaartermijn van die gegevens vijftig jaar zal zijn. Het komt de Raad van State voor dat een bewaartermijn van vijftig jaar voor de persoonsgegevens die slaan op authentieke aktes, omgevingsvergunningen en faillissementsprocedures, vooraleer wordt overgaan tot anonimisering, niet noodzakelijk is voor de statistische of wetenschappelijke verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op energiegebruik en energieproductie, zoals aangegeven in artikel 12.5.1, §4, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Raad beveelt dan ook aan te herbekijken of die bewaartermijn wel evenredig is, dan wel waar nodig de bewaartermijnen te differentiëren.

Om tegemoet te komen aan het advies van de Raad van State wordt voorgesteld om de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die het VEKA overeenkomstig artikel 7.7.3, §5/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan opvragen en verwerking in het kader van de monitoring, opvolging en handhaving van de PV-verplichting vast te leggen op tien jaar. Deze gegevens zijn minstens noodzakelijk voor de duur van de uitstelregelingen, vermeld in artikel 7.7.3, §1, zesde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009, waarvan de maximale duur op vijf jaar is vastgelegd. Ook na het verstrijken van het uitstel is een bewaartermijn van enkele jaren verantwoord om de naleving van de PV-verplichtingen te kunnen controleren en monitoren.

- De Raad stelt dat wat betreft de aanpassing aan artikel 11.2.1, § 1, vierde lid en artikel 11.2/2.1, § 1, derde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 betreft, waarbij de mogelijkheid geboden dat groepen van gebouwen gezamenlijk een minimaal energieprestatieniveau behalen, pas ten volle kan worden beoordeeld wanneer bij besluit de uitvoeringsregeling ervan wordt vastgesteld, zal erover moeten worden gewaakt dat elke uitvoeringsregeling van minimale energieprestaties op groepsniveau verantwoord kan worden in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

Hiervan wordt akte genomen. Die Vlaamse Regering zal inderdaad wanneer zij in uitvoering van deze bepaling een uitvoeringsbesluit aanneemt ook rekening dienen te houden met het gelijkheidsbeginsel en er dienen voor te zorgen dat er geen onredelijke verantwoording is voor een onderscheiden behandeling van groepen van gebouwen/gebouweenheden. Hierbij kan bijvoorbeeld rekening worden gehouden met de volgende elementen:

- o de verwevenheid van gebouwen of gebouweenheden qua eigendomsstructuur (bv. een verdieping (dat een aparte gebouweenheid is) van een groot kantoorgebouw wordt verkocht en die verdieping is dermate verweven met de andere verdiepingen van andere eigenaars);
 - o de economische, technische of functionele verwevenheid van gebouwen van eenzelfde eigenaar op sites.
- De Raad merkt op dat in de ontworpen tekst van artikel 13.2.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en in artikel 25 van het decreet van 19 april 2024 de uitdrukkelijke verwijzing naar “van boek 2” te worden geschrapt. Volgens de Raad volstaat een verwijzing naar artikel 352 van het Strafwetboek aangezien ook het nieuwe Strafwetboek doorlopend wordt genummerd.

Hieraan wordt gevolg gegeven.

- De Raad van State maakte een aantal bezwaren met betrekking tot de aanpassing van het toepassingsgebied van de renovatieverplichting (artikel 11.2/2.1 Energiedecreet van 8 mei 2009). Volgens vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling immers slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard

van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.⁶

De Raad stelt vast dat het vooropgestelde doel van de machtiging tot renovatieverplichting erin bestaat dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid krijgt stringenter energieprestatievereisten op te leggen,⁷ naar aanleiding van een specifieke overdracht, in ruil voor een tegenprestatie, van eigendomsrechten of langdurige zakelijke gebruiksrechten op één of meer specifieke residentiële gebouwen, niet-residentiële gebouwen of niet-residentiële gebouweenheden, aan een andere persoon (met uitzondering van transacties tussen echtgenoten of wettelijk samenwonende partners of in het kader van onteigeningen). Dergelijke overdrachten hebben immers in hoofdzaak of enkel de bij die transactie betrokken gebouwen of de gebouweenheden tot voorwerp, waardoor er een rechtstreeks te verantwoorden verband ontstaat met het opleggen van de verplichting tot renovatie van die gebouwen of gebouweenheden.

De Raad merkt op dat vanuit dat oogpunt fusies tussen rechtspersonen, splitsingen of overnames van rechtspersonen of inbrengen van algemeenheden of bedrijfstakken als geheel in een rechtspersoon dan ook terecht verschillen van meer specifieke overdrachtstransacties. Fusies, splitsingen en overnames, die ingevolge artikel 11.2/2/1, § 1, derde lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 al niet aan de renovatieverplichting onderworpen konden worden, hebben volgens de Raad alle in beginsel betrekking op meerdere activa (en passiva) van een rechtspersoon en betreffen niet alleen één of meerdere specifieke gebouwen of gebouweenheden, zoals wel het geval is bij een verkoop, ruil of schenking. Vermits fusies, splitsingen of overnames niet specifiek tot doel hebben een residentieel gebouw, een niet-residentieel gebouw of niet-residentiële gebouweenheid over te dragen in ruil voor een tegenprestatie, ontstaat in dat kader volgens de Raad dan ook niet hetzelfde rechtstreeks te verantwoorden verband met het opleggen van een renovatieverplichting. Ook een “inbreng of overdracht van een bedrijfstak of algemeenheid” kan volgens de Raad om diezelfde reden onderscheiden worden van de meer specifieke overdrachtstransacties van verkoop, ruil of schenking.⁸

Eenzelfde conclusie gaat volgens de Raad van Stater evenwel niet op voor de inbreng in natura van een gebouw of een gebouweenheid in een rechtspersoon, in ruil voor aandelen of andere deelnamerechten. In dat geval heeft de transactie immers wel specifiek de overdracht van één of meer residentiële of niet-residentiële gebouwen of gebouweenheden tot voorwerp, waardoor het rechtstreeks te verantwoorden verband met het opleggen van een verplichting tot renovatie, net zoals bij verkoop, ruil of schenking, ook in die context aanwezig zal zijn. De rechtsgevolgen van een dergelijke, specifieke inbreng in natura zijn volgens de Raad bovendien volledig vergelijkbaar met deze van een verkoop of ruil van één of meerdere gebouwen of gebouweenheden: ook met de inbreng in natura wordt het gebouw of de gebouweenheid immers op een definitieve dan wel voortdurende wijze overgedragen in ruil voor een tegenprestatie. Het gemaakte onderscheid tussen ‘gewone’ verkopen of ruilen en dergelijke inbrengen in natura in rechtspersonen lijkt dan ook zeer moeilijk en zelfs niet

⁶ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie voor recente illustraties GwH 24 april 2025, nr. 62/2025, B.7; GwH 24 april 2025, nr. 64/2025, B.6.1; GwH 15 mei 2025, nr. 77/2025, B.3.1; GwH 15 mei 2025, nr. 79/2025, B.3.2; GwH 28 mei 2025, nr. 83/2025, B.11; GwH 12 juni 2025, nr. 87/2025, B.35; GwH 12 juni 2025, nr. 88/2025, B.5.2; GwH 19 juni 2025, nr. 89/2025, B.4; GwH 19 juni 2024, nr. 93/2025, B.6.1 en GwH 19 juni 2025, nr. 94/2025, B.10.2.

⁷ Indien daar objectieve redenen voor bestaan, zou het de Vlaamse Regering bovendien ook nog steeds vrijstaan de renovatieverplichting te moduleren op een manier die een redelijk te verantwoorden onderscheid maakt tussen verschillende categorieën van gebouwen of gebouweenheden.

⁸ In de thans geldende decretale regeling is dat echter (nog) niet het geval, aangezien een inbreng van algemeenheid of van een bedrijfstak als een translatieve notariële overdracht beschouwd zal kunnen worden; zie ook omzendbrief OMG/VEKA 2022/1 ‘betreffende het toepassingsgebied van de renovatieverplichting voor residentiële en niet-residentiële gebouwen’ en de toelichting die op de website van de Vlaamse overheid omtrent de renovatieverplichting wordt gegeven (<https://www.vlaanderen.be/een-huis-of-appartement-kopen/renovatieverplichting-voor-residentiele-gebouwen>). De hier voorliggende ontworpen wijziging zou echter tot gevolg hebben dat ook die transacties uitgesloten worden van de mogelijkheid tot het opleggen van een renovatieverplichting.

objectief te rechtvaardigen en in elk geval niet pertinent te zijn in het licht van het beoogde doel.

Tegen die achtergrond dient volgens de Raad ook de inbreng in natura van één of meer residentiële gebouwen of niet-residentiële gebouwen of gebouweenheden in een rechtspersoon, als tegenprestatie voor aandelen van of andere deelnamerechten in die rechtspersoon, aan de ontwerptekst te worden toegevoegd als één van de “overdrachten” die aanleiding kan geven tot het opleggen van een renovatieverplichting.

Hieraan wordt gevolg gegeven. Het ontwerpdecreet wordt aangepast zodat een dergelijke inbreng in een vennootschap *niet* wordt uitgesloten van het toepassingsgebied. Men merke echter op dat de kritieken van de Raad beperkt zijn tot die problematiek van de inbreng in een vennootschap.

- De Raad stelt dat de inwerkingtreding van de mogelijkheid om de administratieve sanctie op te leggen waarin het ontworpen artikel 13.4.19 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorziet, moet worden afgestemd op de datum van inwerkingtreding van het ontworpen artikel 7.6.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Die laatste bepaling treedt immers pas in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum, terwijl de ontworpen bepaling tot oplegging van een administratieve sanctie voor de overtreding van artikel 7.6.3 in beginsel zal gelden tien dagen na de publicatie van het decreet in het Belgisch Staatsblad.

Hieraan wordt gevolg gegeven.

- Het voorontwerp wijzigt de terminologie “kalenderdagen” in het Energiedecreet van 8 mei 2009 in “dagen”, wat verder overigens niets verandert aan de draagwijdte van de gewijzigde bepalingen. De Raad merkt op dat andere decreten op het domein van energie en klimaat niet op soortgelijke wijze gewijzigd worden (bijvoorbeeld het decreet van 20 december 1996 ‘tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en de levering van thermische energie’). De Raad merkt op dat ook andere decreten met betrekking tot energie en klimaat naar “kalenderdagen” blijven verwijzen, terwijl dat in het Energiedecreet van 8 mei 2009 niet langer het geval is. Ter wille van de beoogde coherentie van het gehele energie- en klimaatrechtskader stelt de Raad de vraag om bij de eerstvolgende gelegenheid ook in de overige decreten in dat domein de terminologie te uniformiseren.

Aan dit advies wordt momenteel geen gevolg gegeven. De voorgestelde wijzigingen aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 vinden immers hun oorsprong in een opmerking uit het advies van de gewestelijke energieregulator met betrekking tot inconsequent gebruik van de termen ‘dag(en)’ en ‘kalenderdag(en)’ doorheen het Energiedecreet van 8 mei 2009. Het was dus aangewezen dit te uniformiseren tot één term. Een dergelijk inconsequent gebruik van het woord kalenderdag(en) en dag(en) gebeurt niet in het decreet van 20 december 1996. Daar wordt enkel kalenderdagen gebruikt.

- De Raad merkt op dat het voorontwerp de benaming “VREG” vervangt door “Vlaamse Nutsregulator” in artikel 4, § 4, tweede lid, van het decreet van 19 april 2024 ‘over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator’. De Raad stelt echter vast dat niet wordt voorzien in een soortgelijke aanpassing van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daardoor blijven in artikel 4.1.19/1 van dat decreet nog steeds verwijzingen naar de “VREG” staan. De gelegenheid kan volgens de Raad te baat worden genomen om hieraan te verhelpen.

Hieraan wordt gevolg gegeven.

- De Raad stelt dat als het inderdaad de bedoeling is om ook het VEKA en de beheerders een actievare rol in het beheer van de gegevens van de certificatedatabank te geven in het kader

van de uitvoering van de hen door de decreetgever toevertrouwde taken, er uitdrukkelijk dient te worden aangegeven dat zij over een “lees- en schrijfrecht” beschikken. De Raad maakt daarbij in voetnoot 11 van haar advies de parallel met de door het voorliggende ontwerp opgeheven artikelen 3, 3° en 5, 3° van het decreet van 26 juli 2024 ‘houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de overdracht van taken van de energieregulator aan het VEKA in functie van de hervorming tot één overkoepelende Vlaamse nutsregulator’ waarin, in het geval dat het VEKA verantwoordelijk zou worden voor het beheer van de centrale databank, een dergelijk “lees- en schrijfrecht” werd toegekend aan de Vlaamse Nutsregulator.

Vooreerst is de situatie van de regulator in het licht van het decreet van 26 april 2024 niet volledig te vergelijken met die van het VEKA en de netbeheerders. Het decreet van 26 april verschoof immers de taken met betrekking tot de certificaten en garanties van oorsprong van de regulator naar het VEKA en de netbeheerders, wat nu middels dit voorliggende decreet terug ongedaan wordt gemaakt, maar daarnaast had en heeft de regulator ook nog andere specifieke taken die schrijfrecht vereisen (bv. groenfactor,...) in de certificatedatabank en die door het voormelde decreet van 26 april 2024 *niet* werden overgedragen.

Dit niettegenstaande lijkt het inderdaad aangewezen om een iets actievere rol voor o.a. het VEKA en de netbeheerders mogelijk te maken, gelet op de rol die deze instanties hebben bij de voorbereiding en dossierbehandeling van aanvragen met betrekking tot groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong, en om die instanties schrijfrecht te geven voor de uitvoering van hun taken.

Tot slot is het van belang aan te stippen dat de Raad van State – net zo zeer als de VTC eerder in haar advies – geen opmerkingen maakt over het feit of dit dan ook meebrengt dat het VEKA en de netbeheerders ook verwerkingsverantwoordelijken worden, en dat zij zich daarmee dus impliciet en *a contrario* het eerdere advies van de regulator op het standpunt van de Vlaamse Regering schaaft.

- Een aantal bepalingen van het ontwerpdecreet treden in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt. De prerogatieven van de decreetgever zouden volgens de Raad beter in acht genomen worden indien er een uiterste datum wordt vastgesteld waarop het aan te nemen decreet in werking zou treden zonder dat de Vlaamse Regering moet optreden. De Raad geeft daarom ter overweging mee om te voorzien in een uiterste datum waarop het decreet in werking treedt als de Vlaamse Regering zou nalaten binnen een redelijke termijn de datum van inwerkingtreding vast te stellen.

Op dit advies wordt niet ingegaan. Het is voor de bepalingen waarvan de inwerkingtreding aan de Vlaamse Regering wordt gedelegeerd immers momenteel nog niet mogelijk een datum van inwerkingtreding voorop te stellen. In de meeste gevallen gaat het trouwens om een bepaling met een delegatie aan de Vlaamse Regering die, zelfs als zouden ze bij verstrijken van die termijn automatisch in werking treden, nog steeds een uitvoeringsbesluit nodig zouden hebben om enige rechtsgevolgen te kunnen genereren.

- Tot slot maakte de Raad een aantal taalkundige en wetgevingstechnische opmerkingen, waarmee bij de eindredactie van het ontwerpdecreet rekening werd gehouden.

3. AANPASSINGEN AAN HET ONTWERPDECREET

Aan het ontwerpdecreet werden de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Conform het advies van de Raad van State worden in **artikel 3** de volgende wijzigingen aangebracht:
 - o De definitie van het begrip “brandstof” in artikel 3, 1°, van het voorontwerp - “elk energieproduct als vermeld in artikel 415, § 1, van de Programmawet van 27 december 2004” - wordt aangepast zodat elektriciteit ervan wordt uitgesloten.
 - o Er wordt een nieuwe definitie ingevoegd voor het begrip “bevoegde autoriteit” waarbij naar het VEKA wordt verwezen. Dit betekent op zijn beurt dat omwille van het standalone karakter van die bepalingen ook het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid “VEKA” in deze regelgeving moet worden gedefinieerd.
 - o Tot slot wordt in de definitie van het begrip “gereguleerde entiteit” een verwijzing naar het (nog niet bestaande) artikel 8.3.6/ter, §1, eerste lid rechtgezet.

Dit alles noodzaakt evenwel het invoeren van een aantal bijkomende definities ('aanvullende sectoren', 'ETS2-activiteiten', 'gebouwensector', 'wegvervoersector') in artikel 3.

Er wordt een nieuw **artikel 8** en nieuw **artikel 69** ingevoegd. Omwille van de vernummering van artikel 4.1.11/8 tot 4.1.11/7/1 die middels dit ontwerpdecreet wordt doorgevoerd, moeten ook twee interne verwijzingen naar dat artikel in het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden aangepast.

- Er wordt een nieuw **artikel 12** ingevoegd. Artikel 4.1.17/5, §3, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt verduidelijkt naar aanleiding van het advies nr. 78.406/1 van 2 december 2025 van de afdeling wetgeving van de Raad van State bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat.

Het voorliggende ontwerp van decreet verduidelijkt dat de kostenreflectieve en transparante compensatie die de netgebruiker of de gebruiker die op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aangesloten is, ten behoeve van de netbeheerder ontvangt in geval van gereserveerde technische flexibiliteit enkel negatief kan zijn indien de onbalansimpact van de modulatie wordt geneutraliseerd in de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke. In dit specifieke geval zal de netbeheerder reeds een kost hebben gedragen voor de neutralisatie van de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke, deze kosten zal de netbeheerder kunnen verrekenen en zal uiteindelijk gedragen worden door de maatschappij via de nettarieven. Indien de netbeheerder hier bovenop nog een vergoeding aan de netgebruiker moet betalen, wordt eenzelfde modulatie dubbel gecompenseerd. In de praktijk zal de compensatie enkel negatief zijn wanneer de onbalans van de modulatie wordt geneutraliseerd in de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke en de vermeden exploitatiekosten van de netgebruiker groter zijn dan de som van de andere elementen vermeld in artikel 3.1.34/3, eerste lid, 2°, van het Energiebesluit van 19 november 2010 (dat uitvoering geeft aan artikel 4.1.17/5, §3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009). In deze situatie zal de netgebruiker reeds verworven inkomsten (door verkoop van elektriciteit op bijvoorbeeld de day-ahead of forward markten) ontvangen hebben terwijl deze bijvoorbeeld in het geval van een gascentrale geen operationele exploitatiekosten heeft (verbranden van gas) om deze elektriciteit op te wekken. De netgebruiker ondervindt in dit geval geen impact van de modulatie. Zonder de modulatie had de netgebruiker inkomsten ontvangen uit de markt, maar operationele kosten moeten maken om elektriciteit te produceren. Met de modulatie heeft deze netgebruiker dezelfde inkomsten uit de markt ontvangen, maar deze/een deel hiervan moeten doorstorten naar de netbeheerder. In het kader van de berekening van de compensatie in geval van gereserveerde technische flexibiliteit moet gekeken worden naar het breder kader van de marktwerking. Het ontvangen van een compensatie, houdt niet in dat deze compensatie per definitie steeds positief dient te zijn. Eenzelfde fenomeen doet zich voor bij de negatieve elektriciteitsprijzen en het terugleveringscontract. De netgebruiker krijgt een prijs voor de elektriciteit die hij in het elektriciteitsnetwerk injecteert. Wanneer de prijs voor elektriciteit op de markt echter negatief is, zal diezelfde netgebruiker moeten betalen

aan de elektriciteitsleverancier voor de elektriciteit die hij op het net injecteert. De gewone marktwerking zorgt voor het fenomeen van negatieve elektriciteitsprijzen.

- In **artikel 16** (oud artikel 14) worden conform het advies van de Raad van State nog resterende verwijzingen naar de VREG rechtgezet.
- In **artikel 17** (oud artikel 17, 2°) worden de termijnen conform het advies van de Raad van State gealigneerd op de termijnen uit het ontworpen artikel 4.3.1, §2, vierde lid.
- In **artikel 23** en **artikel 25** (oud artikel 21 en artikel 25) wordt een “schrijfrecht” toegevoegd.
- In **artikel 30** (oud artikel 28) wordt n.a.v. het advies van de Raad van State een specifieke bewaartermijn (tien jaar) die van de reguliere termijn van vijftig jaar uit artikel 12.5.1 afwijkt vastgesteld.
- In **artikel 37** (oud artikel 35) wordt conform het advies van de Raad van State met betrekking tot het toepassingsgebied van de renovatieverplichting bepaald dat de inbreng in een rechtspersoon onder het toepassingsgebied blijft vallen.
- In **artikel 43** (oud artikel 41) en in **artikel 71** (oud artikel 68) worden conform het advies van de Raad van State de verwijzing naar “boek 2” geschrapt.
- Tot slot maakte de Raad van State een aantal taalkundige en wetgevingstechnische opmerkingen, waarmee bij de eindredactie van het ontwerpdecreet rekening werd gehouden.

Gelet op de voormelde aanpassingen wordt het ontwerpdecreet vernummerd.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerp geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

De ESR toets is niet van toepassing op het voorliggende ontwerpdecreet.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerp geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerp geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale besturen.

5. VERDER TRAJECT

De bepalingen uit dit voorontwerp aangaande gebouwautomatisering en –controle worden beschouwd als zijnde een technisch voorschrift zelfs al vloeien ze op zich zelf ook al voort uit de omzetting van een Europese richtlijn. Richtlijn 2015/1535/EU⁹ bepaalt echter dat de lidstaten de Europese Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift meedelen, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan. De lidstaten geven de Europese Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken. In voorkomend geval delen de lidstaten tegelijkertijd de tekst mee, tenzij deze reeds in samenhang met een eerdere mededeling is doorgegeven, van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de reikwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te kunnen beoordelen. De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Europese Commissie de mededeling ontvangt. Dit weerhoudt de lidstaten er evenwel niet van andere interne procedurestappen die in het kader van de regelgevingsprocedure moeten worden gevolgd (bijv. adviezen van de strategische adviesraden en afdeling wetgeving van de Raad van State), te laten plaatsvinden.

De tekst van het ontwerp voor een technisch voorschrift waarop deze kennisgeving betrekking heeft, is inmiddels door de Europese Commissie ontvangen op 29 juli 2025. De in artikel 6, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/1535 vastgelegde termijn van drie maanden eindigde derhalve op **30 oktober 2025**.

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering moet het ontwerpdecreet in het Vlaamse Parlement worden ingediend waarna volgt de parlementaire behandeling in het Vlaams Parlement.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat, en de bijhorende memorie van toelichting, als gevoegd als bijlage 1 en 2;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

⁹ Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie)

Bijlagen:

1. Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat;
2. Memorie van toelichting;
3. Advies nr. 78.405/1 van de Raad van State